

Krajowy Ośrodek
Wsparcia Rolnictwa

INFORMACJA

na temat sytuacji lubuskiego rolnictwa wg stanu na koniec 2023 roku

Marek Halasz – Dyrektor OT Gorzów Wielkopolski

Powstanie i zadania KOWR

- **ustawa z dnia 10 lutego 2017 r. o Krajowym Ośrodku Wsparcia Rolnictwa** (Dz.U. z 2023r., poz. 1308 j.t. ze zm.).
- **statut Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa** nadanego rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 21 kwietnia 2017 roku.
- **ustawa z dnia 19 października 1991 r. o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa** (Dz.U. z 2022 r., poz. 2329 j.t.).
- ***ustawa o kształtowaniu ustroju rolnego*** z 11.04.2003 r. (Dz. U. z 2022 r., poz. 2569 j.t.).

Bezzwrotna pomoc finansowa

Równoległym kierunkiem działania KOWR jest również udzielanie bezzwrotnej pomocy finansowej, realizowanej na podstawie art. 24 ust. 10 ugnrSP.

Beneficjentami bezzwrotnej pomocy finansowej mogą być:

- gminy, spółdzielnie mieszkaniowe oraz jednostki państwowe i komunalne, które przejęły urządzenia, obiekty i sieci w trybie art. 24 ust. 6 ugnrSP,
- jednostki samorządu terytorialnego, nie posiadające osobowości prawnej państwowe i samorządowe jednostki organizacyjne, fundacje, stowarzyszenia, zrzeszenia, związki zawodowe, związki pracowników, organizacje społeczno-zawodowe rolników, kościoły i związki wyznaniowe, a także szkoły wyższe, jednostki badawczo-rozwojowe, na cele określone zapisane w art. 24 ust. 12 pkt 2 i 4 ugnrSP.

Promocja polskich produktów

Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa prowadzi również aktywną promocję polskich produktów rolno-spożywczych oraz wspiera patriotyzm konsumencki na rynku krajowym głównie przez realizację dwóch zadań ustawowych. Pierwsze to zadanie określone w ustawie o KOWR, tj. działania promocyjne i informacyjne mające na celu promowanie produktów rolnych i żywnościowych, metod ich produkcji, a także systemów jakości produktów rolnych i żywnościowych.

Głównym celem działań promocyjno-informacyjnych na rynku krajowym jest popularyzacja żywności wysokiej jakości wytwarzanej w ramach uznawanych przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi systemów jakości oraz oznaczeń (w tym żywności regionalnej, tradycyjnej i ekologicznej), propagowanie zdrowych nawyków żywieniowych, zwiększenie spożycia żywności produkowanej w kraju, a przez to wzrost konkurencyjności polskich produktów rolno spożywczych.

Gospodarowanie mieniem

W dniu 23 marca 2023 r. minęło 31 lat działalności Oddziału Terenowego w Gorzowie Wielkopolskim. Pomimo, że wszystkie Oddziały Terenowe rozpoczynały działalność mniej więcej w tym samym czasie oraz w oparciu o te same przepisy, to jednak działalność OT w Gorzowie Wielkopolskim charakteryzowały specyficzne okoliczności. Zaliczyć do nich należy m.in. fakt, że ponad 62 % w strukturze całego rolnictwa stanowiło rolnictwo uspołecznione.

Na etapie wstępnym do Zasobu WRSP zostało przejęte między innymi mienie po 107 państwowych przedsiębiorstwach gospodarki rolnej. Przyjęto również całą infrastrukturę techniczną, społeczną, oświatową, socjalną itp., która służyła pracownikom tych przedsiębiorstw, jak i całemu środowisku wiejskiemu. Skarb Państwa przejął także zadłużenie po zlikwidowanych PGR.

Gospodarowanie mieniem

Oddział Terenowy skutecznie zagospodarował elementy infrastruktury społecznej przejętej po zlikwidowanych PPGR, w tym kotłownię, ujęcia wody, hydrofornie.

- Z **21 540** mieszkań przyjętych do Zasobu:
- sprzedano 19 256
- nieodpłatnie przekazano 2 027
- w wyniku likwidacji i połączeń ubyło 248
- pozostało 9

Od samego początku swojego działania Oddział Terenowy w Gorzowie Wielkopolski aktywnie wpływał na łagodzenie problemów środowiska byłych pracowników PGR, ich rodzin oraz ogólnie rozumianej społeczności wiejskiej.

W ramach pomocy dla środowisk „popegeerowskich” podejmowano również szereg działań mających na celu łagodzenie skutków przemian własnościowych, w tym:

- Wspierano finansowo takie dziedziny, jak dowożenie dzieci do szkół, dożywianie dzieci w szkołach, wyposażenie szkół, świetlic i sal gimnastycznych, dofinansowywano leczenie sanatoryjne i rehabilitacyjne dzieci.
- Wypłacano stypendia dla uczniów szkół średnich.
- Organizowano kolonie letnie dla dzieci z najuboższych rodzin.

Grunty rolne

Dobry stan środowiska i warunki klimatyczne (długi okres wegetacji i łagodne zimy) służą rozwojowi rolnictwa, mimo że w regionie przeważają gleby słabe – bielice i pseudobielice. Użytki rolne zajmują 40,7% ogólnej powierzchni. Wśród gruntów ornych województwa lubuskiego przeważają gleby klasy V i VI (44,1%), a średnie i średnio-słabe, klasy IVa i IVb zajmują ok. 36%. Gleby klasy IIIa i IIIb zajmują 18,3% powierzchni uprawnej.

Uprawia się tu przede wszystkim zboża (73%), głównie żyto i pszenicę, rzepak (ok. 13%) oraz ziemniaki (1,7%). W hodowli zwierząt dominuje drób, który stanowi ponad połowę produkcji zwierzęcej w województwie lubuskim.

Zasób Własności Rolnej Skarbu Państwa

Wg stanu na dzień 31.12.2023 r. do Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa przyjęto **352 477 ha**. Trwale rozdysponowano **262 680 ha** (74,5%), w tym poprzez:

- sprzedaż 218 638 ha (62%, 49 572 umów),
- nieodpłatne przekazanie samorządom 5 169 ha,
- nieodpłatne przekazanie Lasom Państwowym 12 904 ha,
- nieodpłatne przekazanie kościelnym osobom prawnym 3 965 ha,
- nieodpłatne przekazanie organom właściwym do spraw gospodarowania wodami publicznymi 12 971 ha,
- innym podmiotom 9 033 ha.

Zasób Własności Rolnej Skarbu Państwa

Wg stanu na dzień 31.12.2023 r. powierzchnia Zasobu wynosi **89 797 ha** (25,5% powierzchni przyjętej). Aktualnie zagospodarowanych jest 74 942 ha (83,5% powierzchni), w tym między innymi:

- w dzierżawie 69 353 ha (4 865 umowy),
- w wieczystym użytkowaniu 1 451 ha,
- w trwałym zarządzie 805 ha,
- grunty obce w Zasobie (podmioty określone w Prawie wodnym) 1 681 ha,
- w innych formach 1 652 ha.

Powierzchnia oczekująca na zagospodarowanie na dzień 31.12.2023 r. wyniosła **14 855 ha**.

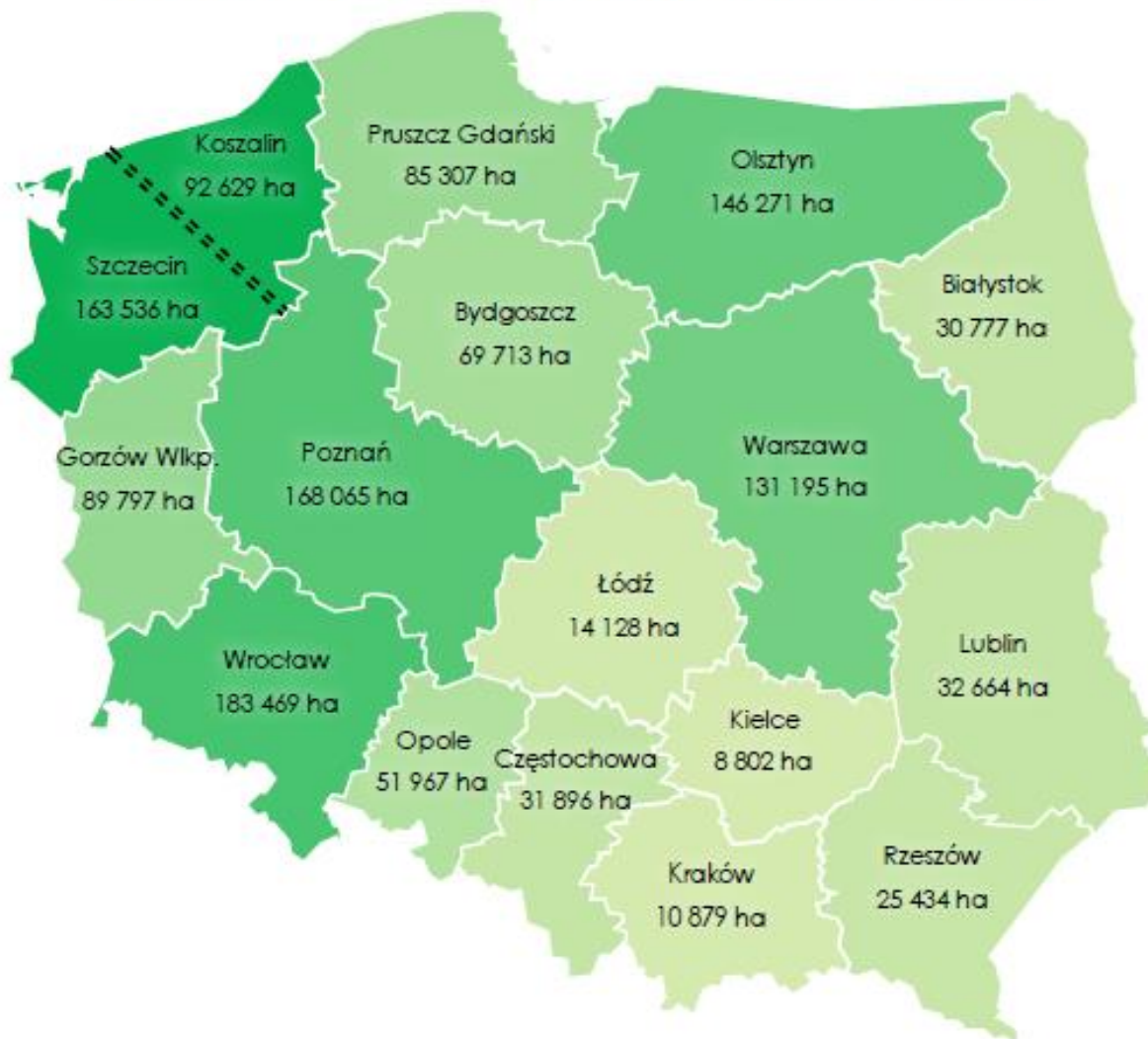
Struktura obszarowa dzierzawionych gruntów na dzień 31.12.2023 r.

Grupa obszarowa w ha	Powierzchnia w ha	Liczba umów
0 - 9,99	10 366	3 393
10 - 99.99	34 536	1 376
100 - 299,99	13 073	75
> 300	11 378	21
Razem:	69 353	4 865

Krajowy Ośrodek
Wsparcia Rolnictwa

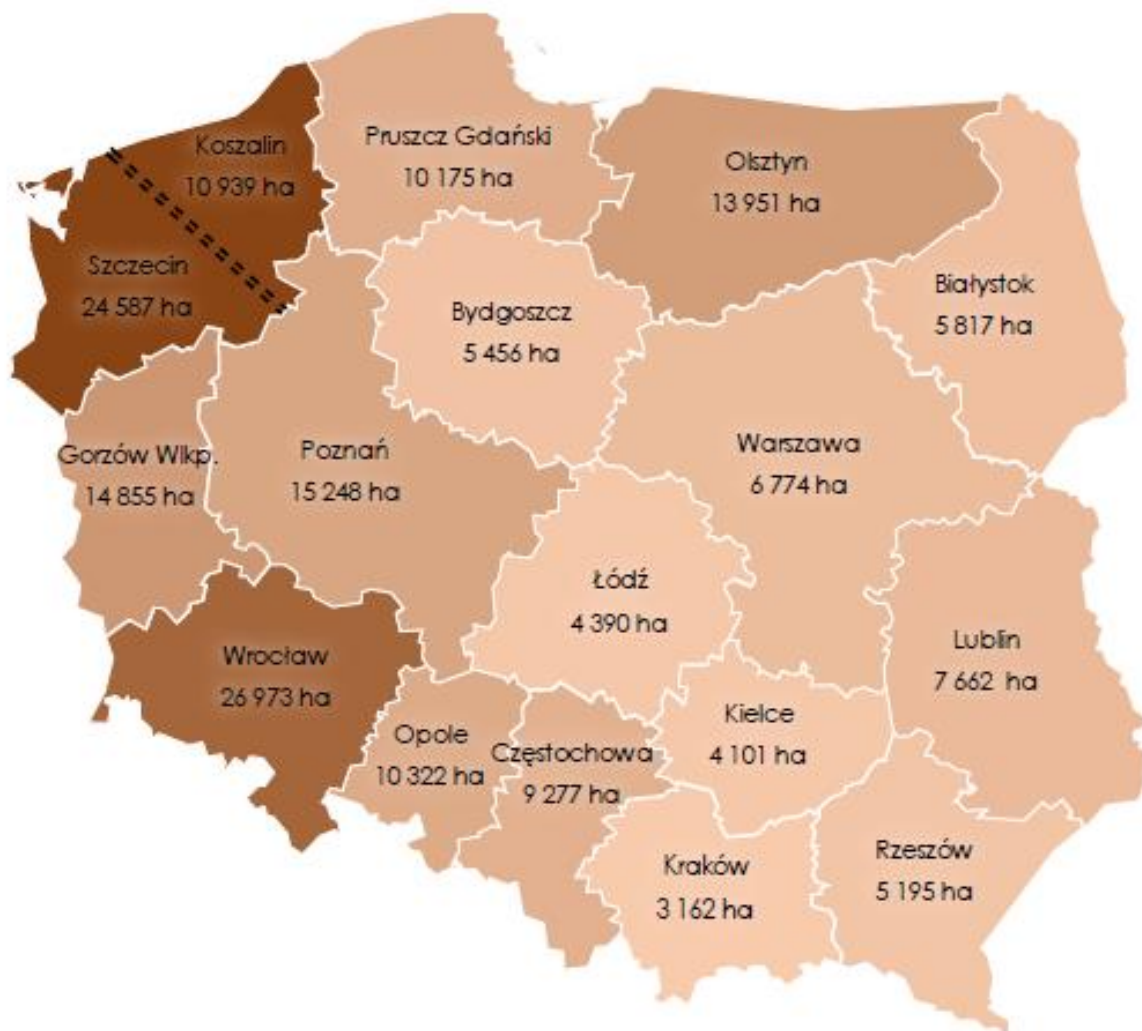
Powierzchnia gruntów w Zasobie WRSP wg stanu na 31.12.2023 r. w podziale na jednostki organizacyjne KOWR - 1 336 527

Krajowy Ośrodek
Wsparcia Rolnictwa

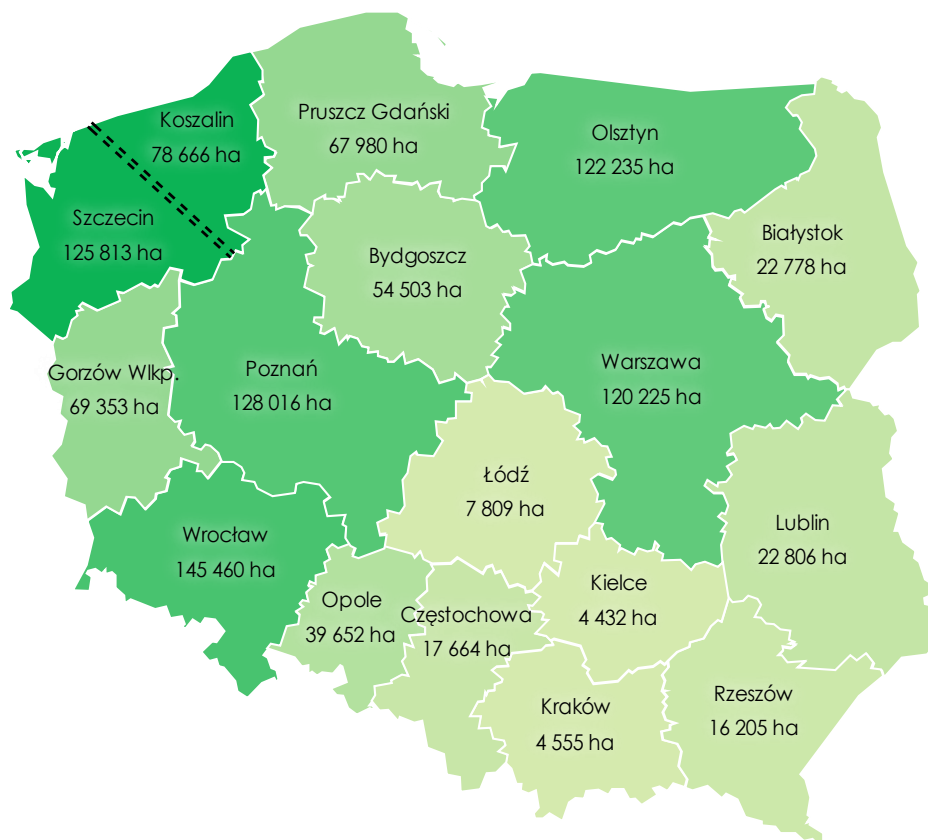
**Powierzchnia gruntów w Zasobie WRSP pozostająca do rozdysponowania
wg stanu na 31.12.2023 r. wg jednostek organizacyjnych KOWR - 178 884 ha**

Krajowy Ośrodek
Wsparcia Rolnictwa

**Powierzchnia gruntów w Zasobie WRSP pozostająca w dzierżawie
wg stanu na 31.12.2023 r. wg jednostek organizacyjnych KOWR - 1 048 152 ha**

Realizacja zadań KOWR OT w Gorzowie Wielkopolskim w 2023 r.

Lp.	Zakres informacji	Oddział łącznie
1	Powierzchnia Zasobu WRSP - stan na dzień 31.12.2023 r. w ha	89 797
2	Rozdysponowanie gruntów zasobu WRSP, w tym:	2 056
2. a	Procentowy stosunek powierzchni rozdysponowanej od początku roku do pow. ewidencyjnej na dzień 01.01.2023 r.	2,3%
2.1	Wydzierżawiono w ha	1 444
2.1.1	Plan dzierżawy na rok 2023	1 650
	Zaawansowanie wykonania planu dzierżawy	87,5%
2.2	Sprzedano w ha	464
2.2.1	Plan sprzedaży na rok 2023	500
	Zaawansowanie wykonania planu sprzedaży	92,9%
2.3	Rozdysponowano w innych formach w ha, w tym:	147
2.3.1	Rozdysponowano trwale grunty pod wodami uprawnionym podmiotom (kod 132):	8
2.4	Powierzchnia ZWRSP wolna (nie zagospodarowana) w ha	14 942
2. b	Procentowy stosunek powierzchni wolnej do powierzchni ogółem ZWRSP	16,6%
3	Ogólna liczba zawartych umów dzierżawy, w tym:	795
3.1	Nowych, zawartych w wyniku przeprowadzonych przetargów	98
3.2	Liczba zawartych aneksów do umów dzierżawy	697

Bezzwrotna pomoc finansowa

W latach 2016-2022 udzielono gminom ogółem **3.140.124,43** zł bezzwrotnej pomocy finansowej.

W 2023 roku Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa Oddział Terenowy w Gorzowie Wielkopolskim udzielił bezzwrotną pomoc finansową w ogólnej kwocie **997.609,75 zł**:

- Gminie Strzelce Krajeńskie na „Przebudowę i remont drogi gminnej osiedlowej na dz. 117/289 w ob. Bobrówko” w kwocie **241.647,59 zł**;
- Gminie Cybinka na „Przebudowę drogi gminnej osiedlowej na dz. 4/16 w ob. Białków” w kwocie **257.298,67 zł**;
- Gminie Czerwieńsk na „Remont drogi Dobrzęcin-Wysokie na dz. 834/34 w ob. Wysokie” w kwocie **498.663,49 zł**.

W 2023 r. zawarta została umowa o przyznanie bezzwrotnej pomocy finansowej Gminie Strzelce Krajeńskie na „Przebudowę drogi gminnej na dz. 1/240 w ob. Tuczo” w kwocie 256.130,00 zł. Na wniosek Gminy wydłużono termin realizacji zadania do 28.06.2024 r.

Nieodpłatne przekazanie nieruchomości ZWRSP

Nieodpłatne przekazanie nieruchomości ZWRSP na rzecz jednostek samorządu terytorialnego (umowy - akty notarialne):

w latach 01.01.2019 - 31.12.2022:

- zawartych zostało 110 umów na łączną powierzchnię 64,0192 ha

w 2023 roku:

- zawartych zostało 25 umów na łączną powierzchnię 71,9262 ha

w okresie od 01.01.2024-31.03.2024 roku:

- zawartych zostało 6 umów na łączną powierzchnię 1,2316 ha

Ulgi udzielone rolnikom w spłacie należności

Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa OT w Gorzowie Wielkopolskim udzielił ulg rolnikom w spłacie należności z powodu niekorzystnych zjawisk atmosferycznych spowodowanych suszą, przede wszystkim na podstawie wniosków o umorzenie/obniżenie czynszu dzierżawnego.

Ogólna kwota zastosowanej ulgi w roku 2023 **wyniosła 5.298.626,06 zł**, z tego 1.280.272,44 zł dotyczyło ulg w zakresie odroczenia z tytułu nabycia mienia (nieruchomości rolnych) z Zasobu WRSP, 2.328.867,21 zł dotyczyło ulg w zakresie umorzenia/ obniżenia czynszu dzierżawnego, 1.689.486,41 zł dotyczyło ulg odnośnie odroczenia czynszu dzierżawnego.

Fundusze promocji

Do zadań KOWR OT w Gorzowie Wielkopolskim należy również monitorowanie skupu surowego krowiego mleka. Pierwsze podmioty skupujące mleko krowie są zobowiązane do przekazywania informacji o ilości skupionego mleka w terminie do 15. dnia każdego miesiąca następującego po miesiącu, którego informacja dotyczyła, dyrektorowi OT KOWR właściwemu ze względu na miejsce zamieszkania albo siedzibę podmiotu.

Roczna wielkość skupionego mleka w 2023 r. przez podmioty z województwa lubuskiego, o której została poinformowana Komisja Europejska, wyniosła 285 622 692 kg.

W województwie lubuskim jest 5 podmiotów skupujących mleko wpisanych do rejestru.

Fundusze promocji

Oddział Terenowy KOWR w Gorzowie Wielkopolskim, zgodnie z ustawą o funduszach promocji produktów rolno-spożywczych, obsługuje dziesięć funduszy promocji produktów rolno-spożywczych:

- 1) Fundusz Promocji Mleka,
- 2) Fundusz Promocji Mięsa Wieprzowego,
- 3) Fundusz Promocji Mięsa Wołowego,
- 4) Fundusz Promocji Mięsa Końskiego,
- 5) Fundusz Promocji Mięsa Owczego,
- 6) Fundusz Promocji Ziarna Zbóż i Przetworów Zbożowych,
- 7) Fundusz Promocji Owoców i Warzyw,
- 8) Fundusz Promocji Mięsa Drobiowego,
- 9) Fundusz Promocji Ryb,
- 10) Funduszu Promocji Roślin Oleistych.

Program dla szkół

Oddział Terenowy w Gorzowie Wielkopolskim realizuje również **„Program dla szkół”**, jest to działanie polegające na udostępnianie dzieciom stale uczęszczającym do klas I-V szkół podstawowych porcji owoców i warzyw oraz mleka i produktów mlecznych. Dzieci otrzymują 14 różnych produktów.

Celem „Programu dla szkół” jest: trwała zmiana nawyków żywieniowych dzieci poprzez zwiększenie udziału owoców i warzyw oraz mleka i przetworów mlecznych w ich codziennej diecie oraz upowszechnianie zdrowej, zbilansowanej diety i wzrost świadomości społecznej w tym zakresie wśród dzieci i rodziców. Budżet na realizację programu w roku szkolnym 2022/2023 w skali kraju wynosił 224,73 mln zł w tym 96 mln z budżetu Unii Europejskiej. W ramach tych środków OT KOWR w Gorzowie Wielkopolskim zrealizował wypłaty w kwocie około 15 mln zł. Dostawcy z województwa lubuskiego zaopatrują w owoce, warzywa i produkty mleczne 650 placówek oświatowych (woj. lubuskie, wielkopolskie, dolnośląskie, zachodniopomorskie), co daje około 110 tysięcy uprawnionych do korzystania z programu uczniów.

Krajowy Ośrodek
Wsparcia Rolnictwa

Dziękuję

KOWR OT Gorzów Wielkopolski